

Årsplan 2022-2023
Villa Snøringsmoen Montessoribarnehage

Innholdsfortegnelse

- s. 3 forord
- s. 4 ansatte solsikkene vest
- s. 5 ansatte solsikkene øst
- s. 6 ansatte spirene
- s. 7 leder og kjøkkenmedarbeidere
- s. 8 velkommen til Villa Snøringsmoen
- s. 9 kalender for august
- s. 10 Litt om barnehagen og byggets historie
- s. 11 kalender for september
- s. 12 vårt pedagogiske grunnsyn
- s. 13 kalender for oktober
- s. 14 vårt pedagogiske grunnsyn forts.
- s. 15 kalender for november
- s. 16 vårt pedagogiske grunnsyn forts.
- s. 17 kalender for desember
- s. 18 den voksnes rolle i barnehagen
- s. 19 kalender for januar
- s. 20 barnehagens formål og innhold
- s. 21 kalender for februar
- s. 22 hvordan støtte opp om et ansvarlig forbruk
- s. 23 kalender for mars
- s. 24 samarbeid og medvirkning
- s. 25 kalender for april
- s. 26 forebygging av et godt miljø
- s. 27 kalender for mai
- s. 28 overganger
- s. 29 kalender for juni
- s. 30 planlegging, vurdering og dokumentasjon
- s. 31 kalender for juli
- s. 32 våre samarbeidspartnere
- s. 33 hvordan verne om livet på land og i havet?
- s. 34 bærekraftsmål 4, 5 og 10
- s. 35 barnehagens fagområder

Forord

Forord

I henhold til Lov om barnehager skal hver barnehage utarbeide en årsplan for barnehagens innhold og organisering. Årsplanen viser hvordan vi jobber for å omsette rammeplanens formål og innhold til praksis, samt beskriver ULNA og den enkeltes barnehages strategier, verdier og satsningsområder. Årsplanen er et arbeidsredskap for barnehagepersonalet og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser. Årsplanen kan gi informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til myndighetsnivåene, barnehagens samarbeidsparter og andre interesserte. Planen gir informasjon om hvordan barnehagelovens bestemmelser om innhold (§ 2), barns rett til medvirkning (§ 3) og rammeplanen følges opp, dokumenteres og vurderes. Årsplanen fastsettes i barnehagens Samarbeidsutvalg.

Barnehagen som pedagogisk virksomhet

Barnehagen er en pedagogisk virksomhet der samfunnsmandatet er å ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal tilby barn under opplæringspliktig alder et omsorgs- og læringsmiljø som er til barns beste. Dette skal gjøres i samarbeid og forståelse med barnas hjem. [Barnehageloven](#), [Rammeplanen](#) og [FNs barnekonvensjon](#) er styrende dokumenter for den pedagogiske driften.

Fn's bærekraftsmål

Dette barnehageåret vil vi, gjennom vårt arbeid, ha fokus på bærekraft. Det er et stort omfang, og et «hårete» mål, men vi ser at gjennom å ha fokus på bærekraft i alt vi gjør, så vil vi kunne føre videre gode verdier til de neste generasjoner, noe som vil gjøre både oss, barna og forhåpentligvis foreldre mer bevisst på hva som gjør verden mer bærekraftig. Vi kan ikke gjøre alt, men vi kan være med å bidra.

Gjennom denne årsplanen vil vi legge til ulike bærekraftsmål til de ulike tema som står oppført. Ved å trykke på symbolene, vil du kunne gå inn på hvert enkelt tema og lese mer om det enkelte målet. Vi har tatt oss den frihet å tolke målene bredt så vi kan være med å bidra med det vi ser er viktig på vårt nivå.

Ulna – barnehagene

I ULNA har vi, i tillegg til årsplanen, utarbeidet en virksomhetsplan.

Virksomhetsplan for ULNA - barnehagen 2022-, (lenke til)

Virksomhetsplanen er en del av strategien for synliggjøring og dokumentasjon av arbeidet med verdier og overordnede målsetninger for ULNA- barnehagene.

Solsikkene Vest

Solsikkene Vest har 20 barn i alderen 3-6 år.

Linn Eli, Fanny Estelle, Geir og Alem jobber hver dag. Sigrun jobber 2 dager i uken.

- *Linn Eli Mosby – Pedagogisk leder*
- *Fanny Estelle Carlsson – Fagarbeider*
- *Geir Werner Hagen – Pedagogisk medarbeider*
- *Alem Mahari - Fagarbeider*
- *Sigrun Jakobsen – Pedagogisk medarbeider*

Kontaktinfo til avdelingen:

Mailadresse: solsikkene.@ulna.no

Tlf. 464 17 163

Solsikkene Øst

Solsikkene Øst har 16 barn i alderen 3-6 år.

Vi har totalt plass til 18 barn hos oss.

Martine, Mariann og Hedvig jobber hver dag. Åse jobber 4 dager i uken.

- *Martine Frankmo Ørum – Pedagogisk leder*
- *Mariann Uldal – Fagarbeider*
- *Åse Schumann-Olsen – Pedagogisk medarbeider*
- *Hedvig Opheim – Assistent*

Kontaktinfo til avdelingen:

Mailadresse: solsikkene.@ulna.no

Tlf. 464 17 161

Spirene

Spirene har 14 barn i alderen 1-2,5 år. Vi har totalt plass til 20 barn hos oss.

Det vil i løpet av januar til mars begynne 5 barn

Merete, Therese, Cemile og Hege jobber hver dag. Sigrun vil jobbe noe på Solsikkene Vest og noe på Spirene. Hun jobber totalt 4 dager i uken.

Fra februar vil Eirin være tilbake fra foreldrepermisjon. Helene er etter planen tilbake 1.mai 2023 fra foreldrepermisjon

- Merete Knutsen – Pedagogisk leder
- Therese Seierstad - Barnehagelærer
- Cemile Tumenci – Fagarbeider
- Hege Ellefsen – Pedagogisk medarbeider
- Sigrun Jakobsen – Pedagogisk medarbeider

- Eirin Schmidt – Barnehagelærer i foreldrepermisjon
- Helene Håland Salvesen – Pedagogisk leder i foreldrepermisjon

Kontaktinfo til avdelingen:

Mailadresse: spirene@ulna.no

Tlf. 464 17 165

Tjenesteleder: Astrid Schmidt

Tlf: 40083355

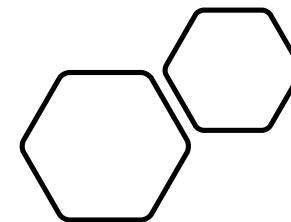
Mail: astrid.schmidt@ulna.no

Kjøkkenmedarbeider: Kim
Tommy Byberg

Kjøkkenmedarbeider:
Bente Gjertsen

På vår nettside vil du finne oppdatert informasjon og bilder av både ansatte, vikarer og eventuelle andre som er innom barnehagen vår.

Velkommen til Villa Snøringsmoen Montessoribarnehage

Enhver berøring gjennom ord eller handling påvirker oss som menneske for resten av livet. Som en streng på et instrument vibrerer hele strengen ved en enkel berøring. Vi, den voksne og barnet er med på å berøre enkeltmennesker rundt oss.

Det er i de første årene personligheten vår legges. Vi som får dele denne tiden sammen med barnet har et enormt ansvar for hva vi fyller denne tiden med.

Gjennom vårt arbeid i barnehagen og vårt tette samarbeid med foreldre ønsker vi å være med å tilrettelegge for at alle barn skal oppleve trivsel, trygghet og tilhørighet. De skal få gripe barndommens muligheter.

«The life of man is whole in its length, like a cord. Touched in one part, the whole length vibrates”.

Maria Montessori, San Remo lecture

	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
	1 <i>Planleggingsdag</i>	2 <i>Planleggingsdag</i>	3	4	5	6	7
Uke 32	8	9	10	11	12	13	14
Uke 33	15	16	17 <i>Ledermøte 12-14</i>	18	19	20	21
Uke 34	22 <i>Markedsmøte 12-14</i>	23 <i>Astrid – lederdag</i>	24	25 <i>Astrid – styrenettverk</i>	26	27	28
Uke 35	29 <i>Astrid på kurs 10-16 Ledermøte 12-14</i>	30 <i>Nathalie</i> <i>Linn Eli og Martine kontor</i>	31 <i>Avd. møte Ø/V</i> <i>Personalmøte m. arbeidslivssenter et 16.45 – 18.45</i>	<p>«Hei er ikke bare hei. Det er «jeg ser deg» Hei er en sol du kan klistre rett på himmelen din Enten dagen er stappfull av stygge skyer eller det finnes en sol der allerede. Hei er en hemmelig snarvei rett forbi den kulda som ingen ser, men som noen får kjenne på litt for ofte Så prøv selv. Prøv å si hei» - Trygve Skaug -</p>			

August

Hovedfokus bærekraft for august:

Kildesortering av søppel: Mat, Plast, Papir, Glass og Metall, Restavfall og Spesialavfall

- Sørge for at det er merket og tilgjengelig for barn og voksne
- Finne frem/lage leker og spill som omhandler sortering av søppel
- Grave ned ulike ting og forske på nedbryting – lage skilt på hver enkelt ting så man vet hva man skal lete etter. .

Presentasjon av barnehagen

Villa Snøringsmoen Montessoribarnehage har barn i alderen 1-6 år. Vi startet opp i august 2002 i vakre Villa Snøringsmoen og kan med stolthet si at vi i år feirer 20 år som barnehage.

Barnehagen ligger idyllisk til rett i utkant av Lillesand sentrum med nær tilgang til både skog, sjø og fasiliteter som buss, museum, bibliotek, bank, butikker og rådhus.

Litt om byggets historie:

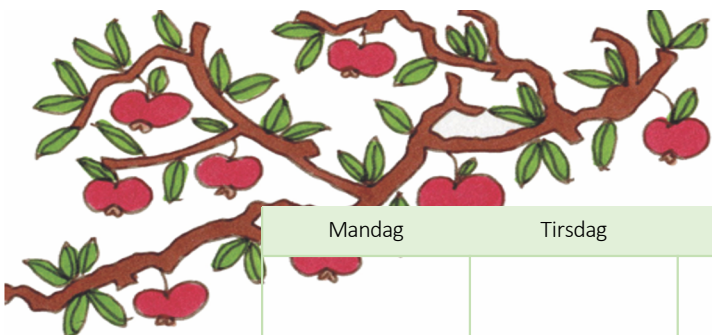
Villa Snøringsmoen ble i sin tid opprinnelig bygget av kjøpmann og skipsreder Lars Hammer jr. i 1867. Det var i den tiden skipsbygging og trelast som gav byen vekst. Snøringsmoen ble tegnet av den landskjente arkitekten Conrad Fredrik von der Lippe, og byggmesteren var den tyske Johan Gottlieb Heinecke fra Grimstad.

I 1870 fullfører skipsreder og stortingsmann Johannes Andreas Henschien de planene arkitekten i sin tid la frem for Lars Hammer jr. I denne tiden ble også uthuset med bryggerhus bygget (det som nå inneholder avdeling Solsikkene Øst og Vest), og det beskrives at det inneholdt «skaarsteen, bagerovn, stald, 2 lokumer (utedoer), fjøs, hønehus, lade, laave, saltebod og vedskjul». Rundt eiendommen ble det satt opp et to meter høyt plankegjerd, og ved inngangen til gårdstunet ble det bygget en stor og staselig port.

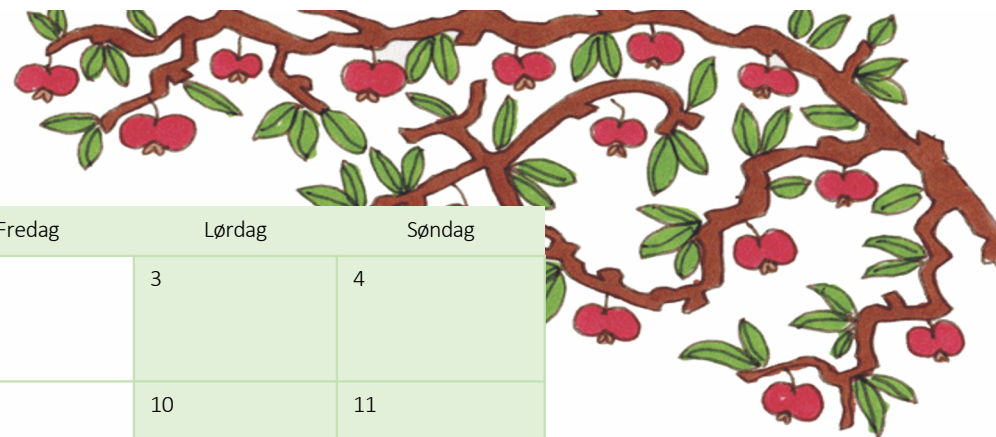
Etter at bygningen hadde stått tom i 5 år, kjøpte Else «Sprossa» Rønnevig Villa Snøringsmoen i 1984 og brukte mange år på å restaurere eiendommen i tett samarbeid med håndverkere fra nær og fjern.

I dag drives det barnehage her, i en bygningsmasse med masse kulturhistorie og stor variasjon mellom avdelingene som vi kaller Spirene (som er i hovedhuset), og Solsikkene Øst og Vest (hvor det tidligere uthuset, bryggerhuset, hønehuset, utedoen mm holdt til) Vi er stolt av å holde til på et sted med så mye historie og som har vært en stor del av Lillesand og dets historie med skipsfart, trelast, mattradisjoner og byggeskikk.

(Kilde: Rønnevig, Else – Mat og hus (1996) Bonytt)

September

	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
				1 Merete kontortid	2	3	4
UKE 36 Lever inn ferielapp om høstferie innen 7/9	5 Kaffe «to og» 12-14 HMS-møte	6	7 Frist for innlevering av høstferielapp	8 Tjenesteleder på ledersamling i Oslo	9 Tjenesteleder på ledersamling i Oslo	10	11
UKE 37 Oppfølgings-samtaler for nye barn	12 12-14 Leder møte	13 Personalmøte 17.00 -19.30 Stine Sofies Stiftelse	14 Møte Øst	15 Foreldremøte 19.00-20.30 i kjelleren til Lillesand Frikirke	16 Merete Ressursteam 12-14.30	17	18
UKE 38 Brannvernuka	19 12-14 Markedsmøte	20 REKOMP – Martine og Astrid	21 REKOMP – Martine og Astrid Møte Vest	22 9.15 Forestilling dans og akrobatikk	23 Brannøvelse med barna.	24	25
UKE 39	26 12-14 Leder møte	27 Høstfest med foreldre 15.30-17.00	28 Møte Spirene	29 Astrid – møte i Oslo	30 Astrid – møte i Oslo	<p>Jeg har et lite eple, som jeg har fått av mor. Der inne er et kjernehus, hvor ti små frøbarn bor.</p> <p>I hvert et rom i huset, to frøbarn hvile får. Der ligger de og drømmer om sol og lys og vår.</p>	

Hovedfokus for september

Tiltak for å redusere matsvinn:

- Vi sjekker hvor mange barn som er beregnet å komme i dag for å lage riktig mengde mat.
- NB! Foreldre må legge inn fravær i KidPlan så tidlig som mulig.
- Personalet skal sjekke kjøleskapet Hva er igjen? Bruk matvarer som allerede er åpnet så det ikke må kastes.
- Alle varer som åpnes merkes så det brukes først.
- Bruk opp det vi har i kjøleskapet av frukt og grønnsaker så det ikke blir dårlig og må kastes
- Brød bakt dagen før serveres til frokost.
- Varer skal lagres slik at det som går først ut på dato skal lengst frem, både på tørrvarelager og i kjøleskap/frys.
- Vi utnytter grønnsaker, bær og frukt fra hagen og naturen.

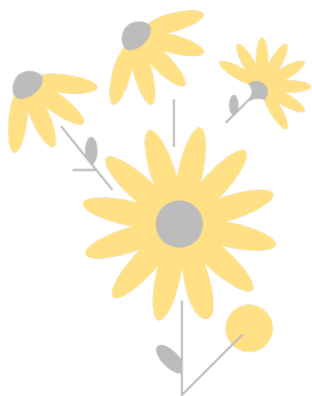
FN`s bærekraftsmål nr. 12 ,
«ansvarlig forbruk og produksjon»

Vårt pedagogiske grunnsyn:

Barnehagen vår er en Montessoribarnehage, det vil si at vi tar utgangspunkt i Maria Montessoris egne iakttagelser og den forskningen hun bedrev hele sitt liv.

Dr. Montessori ble utdannet som Italias første kvinnelige lege, og etter å ha tilbrakt utallige timer med å observere og være sammen med barn konkluderte hun blant annet med at barn passerer en rekke utviklingstrinn, og at hvert av disse utviklingstrinnene karakteriseres av enkelte kjennetegn, interesser og tenkemåter. Hun la merke til at barna hadde sin egen form for logikk på hvert utviklingstrinn, i tillegg til at enkelte aktiviteter var mer foretrukne i visse perioder av utviklingen og at det også ga mer naturlige atferdsmønstre i forskjellige utviklingsperioder. Disse periodene kalte hun for sensitive perioder.

Orden, forutsigbarhet og oversikt er viktig for de fleste. Maria Montessori observerte hvordan barna responderte på et ryddig og oversiktlig miljø hvor alle ting hadde sin faste plass. Det skapte en god mulighet for å velge mellom mange aktiviteter og finne det man trenger når man trenger det.

Respekt

«Barnet kan bare utvikles optimalt hvis det får hjelp på en hensiktsmessig måte. Foreldres (den voksnes) autoritet er ikke selvsagt, men har sammenheng med den hjelpen de kan gi sine barn. Den sanne foreldreautoriteten og foreldreverdigheten hviler helt og holdent på denne grunn»

(Montessori, M. Barnesinnet, kap. 2 «Lære for livet» s.25)

- Vi må respektere barnets rett til å velge, selv om den voksne mener det er feil valg sett fra sitt ståsted. Å ta et skritt tilbake og la barnet selv foreta sine valg, selvsagt ut fra barnets utviklingsnivå.
- Respekt er å la barnet gjøre sine egne feil uten å bli korrigert. Når treåringen tar på jakken feil, er det lett som voksen å korrigere og hjelpe til med en gang. Men her er det viktig å vente og la barnet selv få mulighet til å oppdage det.
- Respekt er å gi tid og rom hvor barnets behov kommer foran den voksnes behov. Det betyr at når vi tar imot barnet i barnehagen skal fokuset være på barnet og ikke på den voksne som leverer.
- Respekt handler også om ros. Det kan være vanskelig for oss å ikke gi ros. Ros er ofte tomme ord. Det er fristende å si «Så fin tegning du lager!» mens barnet sitter dypt konsentrert om tegningen sin. Men du viser mer respekt for barnet om du lar henne arbeide i fred, og etterpå heller snakker om tegningen, om fargene som er brukt og hva det forestiller. Å vise interesse er mye viktigere enn ros.

Oktober

	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
						1	3
UKE 40 Skolens høstferie Forberede verdensdagen for psykisk helse	3 12-14 HMS-møte	4	5 Møte Øst	6	7	8	9
UKE 41 Foreldresamtaler – Solsikkene Vest	10 Verdensdag for psykisk helse kaffe «to go» 12-14 Leder møte	11	12 Musikkteater «Den magiske klangen» Møte Vest	13 Astrid – Lederdag Ulna,	14	15	16
UKE 42 Foreldresamtaler – Solsikkene Vest	17 12-14 Markedsmøte	18 Hege Ø	19 Møte Spirene	20 Astrid – styrenettverk	21 Planleggingsdag med førstehjelpskurs	22	23
UKE 43 Foreldresamtaler - Spirene	24 FN-dagen 12-14 Leder møte	25	26 Møte Øst	27	28	29	30

Vi vil være delaktig i å «Fremme fredelige og inkluderende samfunn for å sikre bærekraftig utvikling, sørge for tilgang til rettsvern for alle, og bygge velfungerende, ansvarlige og inkluderende institusjoner på alle nivåer»

FN's bærekraftsmål nr 16 «Fred, rettferdighet og velfungerende institusjoner»¹³

(Les nærmere om dette på side 26, under Mai i kalenderen)

Frihet, disiplin og en vennlig holdning til feil

«Når vi gir barna frihet og selvstendighet, må vi ha det klart for oss at vi gir frihet til arbeidere som allerede har samlet seg til handling, og som ikke kan leve uten å arbeide og være aktive. Dette har barna til felles med alle andre livsformer, og hvis vi hindrer dem i deres aktivitet, hemmer vi deres utvikling.»

(Montessori, M. *Barnesinnet*, kap. 8 *Barnet erobrer sin selvstendighet* s.75)

Barn som kjeder seg, eller er frustrerte fordi de føler at deres behov blir oversett, vil bli rastløse og energien vil bli bukt på en negativ måte. Det kan være at barnets oppførsel blir destruktiv utad ved at barnet blir urolig, forstyrrende og lett ødelegger ting eller ødelegger for andre barn, eller barnet blir destruktiv innad og blir passiv og stille.

Dr. Montessori så at dersom barna fikk være i et miljø med gode muligheter til å ta vare på sine spontane behov samtidig som de fikk valgfriheten, ville de være i stand til å styre energien på en rolig og konstruktiv måte.

Frihet og disiplin er ifølge Montessori to sider av samme mynt. Når barna får frihet til å velge vil de samtidig få mulighet til å praktisere å ta valg. Dette er med på å utvikle selvdisciplin. Selvdisciplin er mye viktigere enn disiplin som kommer utenfra, fra den voksne.

Frihet er en forutsetning for utvikling av disiplin, og disiplin er en forutsetning for frihet. Disiplin er viktig fordi den beskytter barnets frihet. Det vil være regler i barnehagen, som for eksempel sier at man ikke får ødelegge materiell, forstyrre noen som er i dyp konsentrasjon eller ødelegge noen andres aktivitet osv. Målet er å kontrollere seg selv når barnet bryter noen av disse reglene. Vi som veiledere bør kun blande oss inn når barn er ute av kontroll eller rett og slett ikke forstår reglene.

Vi mener at barn ikke vil oppføre seg dårlig med vilje dersom de indre behovene er møtt. Barnet vil derimot, som alle oss andre, gjøre feil – og det må selvfølgelig være rom for det. Montessori sa at vi måtte ha en vennlig holdning til feil. Vi må la miljøet gi barna tilbakemelding. Et montessorimiljø har orden og struktur slik at de ter klart hvilke grenser som gjelder. Montessorimaterialet har en innebygd «tilbakemelding» eller «feilkontroll». Det er lett for barna å se hva som bør gjøres og oppdage sine egne feil. Barnets naturlige reaksjon vil da være å forsøke igjen til de mestrer det.

	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag	
UKE 44 <i>Foreldresamtaler – Spirene</i> Voldsuka – tema «si det til noen» i Lillesand kommune	31 12-14 HMS-møte <i>Personalmøte: Foredrag ifbm. Voldsuka</i>	1	2 Møte Vest	3 Astrid - Lederdag Ulna	4	5	6	
UKE 45 <i>Foreldresamtaler – Solsikkene Øst</i>	7 <i>Helene</i> 12-14 Ledermøte	8	9 Møte Spirene	10	11 Ressursteam 9-11.30	12	13	
UKE 46 <i>Foreldresamtaler – Solsikkene Øst</i>	14 12-14 Marked	15	16 <i>Alem</i> Møte Øst	17	18 <i>Bente</i>	19	20	
UKE 47	21 9-10 HMS-møte 10-11 Ledermøte 12-13 Spirene 13-14 Vest	22 <i>Personalmøte 17.00-19.30</i>	23	24	25 <i>Therese</i>	26	27 <i>Kim Tommy</i> 	
UKE 48 <i>Levere inn juleferielapper innen 30/12</i>	28 <i>Markere 1 søndag i advent</i> 9-10 <i>Marked</i> 10-11 <i>Ledermøte</i> 12-13 <i>Veiledning</i> 13-14 <i>Øst</i>	29	30 <i>Frist for å levere julelapper</i> <i>Grøtfest</i>	<i>En er en, og to er to- vi hopper i vann, vi triller i sand. Sikk, sakk, vi drypper på tak, tikk, takk, det regner i dag.</i> <i>Regn, regn, regn, regn, øsende regn, pøsende regn, regn, regn, regn, regn, deilig og vått, deilig og rått!</i> <i>En er en, og to er to- vi hopper i vann, vi triller i sand. Sikke, sakk, vi drypper på tak, tikk, takk, det regner i dag.</i>				

November

Hovedfokus i November

Denne måneden bruker vi mye tid på å forberede og lage gaver med tanke på at vi kanskje har lyst til å gi en gave til noen vi er glad i.

Vi snakker om det å gi og få, og hvorfor vi gir gaver til andre.

Vi har fokus på gjenbruk når vi har aktiviteter og bruker kreativiteten.

Belønning og straff

Montessori var sterkt imot alle former for belønning og straff. Hun mente at belønning og straff var feil motivasjon for barnets aktivitet.

I stedet hadde hun tro på at glede og tilfredsstillelse ved aktivitet og arbeid var den viktigste motivasjonsfaktoren.

Belønning og straff fører til mange begrensninger. For eksempel dersom vi gir belønning for å ha gjort noe en gang, kan det oppleves som straff dersom barnet neste gang ikke får belønning. Dette er bare et eksempel å hvordan belønning ikke er en motivasjon som varer.

Som veileder presenterer vi hvordan materiell og aktiviteter brukes først, for deretter å trekke oss tilbake og blande oss minst mulig inn i hvordan barnet bruker det etterpå. Gjennom observasjon vil vi se når det er nødvendig å tilby hjelp eller veiledning. Barn som får frihet og forutsigbare grenser, som blir tilbudt materiell og aktiviteter som møter deres behov og interesser, og som er omgitt av voksne som respekterer deres rett til å velge, vil være harmoniske, trygge og høflige barn og unge.

I et montessorimiljø utvikles barnets selvfølelse og indre disiplin.

Arbeid og selvstendighet

«Et barn kan bare utvikles fullstendig gjennom å få gjøre erfaringer i sine omgivelser. Jeg kaller slike erfaringer for «arbeid». Når et barn først har lært seg et språk, begynner det å skravle i vei, og ingenting kan stoppe det. Å få et lite barn til å være stille er noe av det vanskeligste som finnes. Hvis barnet hindres i å snakke eller gå, vil det ikke utvikles normalt. Det vil bli hindret i sin utvikling. Et barn må få gå, hoppe og springe – det utvikler beina sine kun ved å bruke dem.» (Montessori, M. Barnesinnet, kap. 8 Barnet erobrer sin selvstendighet s.73)

Montessori så gjennom gjentatt observasjon at barn har en spontan lyst til å arbeide – og arbeide konsentrert og selvstendig – hvis de får holde på med noe som interesserer de og får gjøre det i sitt eget tempo.

Det at barna skal lære, handler ikke om å overføre kunnskap fra en voksen til et barn. Barna skal gis mulighet til å lære seg selv.

Å gi barn muligheten til å plassere seg selv midt i læringsprosessen, det er å vise dem den selvsagte respekten som all kunnskapsinnhenting bør bygge på.

Desember

Vi begynner med advents-kalender og teller ned til jul

	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
				1	2	3	4
UKE 49							11
UKE 50							18
UKE 51							25 1. juledag
UKE 52							1 Godt nytt år

Hovedfokus for desember er

Nedtelling til jul gjennom adventskalender
Forventninger til jul, det å gi og få
Tradisjoner i de ulike hjem
Fortellinger om hvorfor vi markerer jul.

Den voksnes rolle i barnehagen

«Vi (læreren) må betrakte oss selv nøye. Den beste måten å forberede seg til undervisning på, er å forsøke å lære seg selv å kjenne. En utdanning for lærere som skal bistå livet må inneholde mye mer enn bare en innlæring av ideer. Den må også innbefatte karakterdannelse og være en mental forberedelse.»
(Montessori, M. Barnesinnet, kap. 12 Konsekvenser av hindringer i utviklingen)

Det å være en veileder er et krevende, men givende arbeid.

Miljøet og materialet / aktivitetene må forberedes og tilrettelegges. Vi som veiledere må lære oss å ta et skritt tilbake og ikke forstyrre, samtidig som vi må observere det som skjer. Det å sitte ned og observere kan kanskje høres ut som en avslappende jobb, men observasjon er faktisk ganske krevende.

En veileder sine oppgaver er på to ulike plan

- På *det ytre plan* skal montessoriveilederen vie mye oppmerksomhet til å forberede og ta vare på miljøet. Dette innebærer forberedelse av *det fysiske miljøet, materiell og aktiviteter*, samt *forberedelse av veilederen selv*. Veilederen må lære å bruke montessorimaterialet for å kunne gi presentasjoner til barna. Vi skal være et dynamisk bindeledd mellom barnet og miljøet. Vi bruker tid på å observere og gjøre endringer i forhold til hva som blir observert. Det kan være at det må gjøres endringer i det fysiske miljøet, i rutiner eller det kan være det må gjøres flere presentasjoner. Det kan også være at veilederen må gripe inn i konflikter dersom det viser seg at barna selv ikke klarer å håndtere disse.
- Deretter har montessoriveilederen en enda større oppgave når det kommer til det Dr. Montessori kalte *den indre spirituelle forberedelsen*. Montessoriveilederen må gå i seg selv og prøve å forstå sine egne holdninger til barna. Han eller hun vil ofte oppleve at det er ting som må forandres. En dyp respekt for barn betyr å ikke avbryte, sitte stille og observere i lange perioder, bevege seg rolig og ikke dominere i miljøet. Vi må også være villig til å gi fra oss kontroll og til å innrømme våre egne feil. Alt dette kan innebære radikale holdningsforandringer for de fleste av oss. For en montessoriveileder er den indre spirituelle forberedelse like viktig som når du lærer om montessorimaterialet.

Januar

Det snør, det snør, tiddeli bom.
 De er det det gjør, tiddeli bom.
 Nå snør det mye mer enn før
 tiddeli bom og huttemeg tu.

Så kaldt det er, tiddeli bom. Jeg
 kjenner det her, tiddeli bom. Jeg
 kjenner det på mine tær tiddeli
 bom og huttemeg tu.

Thorbjørn Egner

	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
UKE 1	2 9-10 Marked 10-11 Ledermøte 12-13 Veiledning 13-14 Øst	3	4	5	6	7	8
UKE 2	9 9-10 HMS-møte 10-11 Ledermøte 12-13 Spirene 13-14 Vest Personalmøte 17-19.30	10	11	12	13	14	15
UKE 3	16 9-10 Marked 10-11 Ledermøte 12-13 Veiledning 13-14 Øst	17	18	19	20	21 Merete	22
UKE 4	23 9-10 HMS-møte 10-11 Ledermøte 12-13 Spirene 13-14 Vest	24	25	26	27	28	29
UKE 5	30 Levere inn vinterferielapp innen tirsdag 31 januar	31 Husk ferielapp					

Barnehagens formål og innhold

I det daglige arbeidet i barnehagen skal personalet kunne møte barnets behov på alle områder.

«Barnehagens innhold skal være allsidig, variert og tilpasset enkeltbarnet og barnegruppen. I barnehagen skal barna få leke og utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Arbeidet med omsorg, danning, lek, læring, sosial kompetanse og kommunikasjon og språk skal ses i sammenheng og samlet bidra til barns allsidige utvikling» - Rammeplan for barnehagen 2017

Barnehagen skal ivareta barnets behov for omsorg gjennom at

- ✓ Vi bruker mye tid på å bli godt kjent med hvert barn og bruker trygghets sirkelen aktivt for å tolke barnas behov og hva de trenger av oss voksne.
- ✓ Vi skal møte barna på deres følelser og snakker med barna om hva man trenger når man har de ulike følelsene.
- ✓ Tilrettelegge dagen slik at det er rom og tid for nærhet, ro og hvile gjennom hvilestunder med høytlesing eller musikk, faste soverutiner for de yngste og ha tid til å sitte på fanget.

Barnehagen skal ivareta barnas behov for lek

- ✓ Tilrettelegge miljøet og dagsrytmen slik at det inspirerer til ulike typer lek
- ✓ Tilby lekemateriell som er tilpasset barnets alder og modenhet.
- ✓ Personalet skal ta initiativ til lek og aktivt bidra til at alle kommer inn i leken
- ✓ Verne om den gode leken: La barna gjøre seg ferdig så langt det lar seg gjøre
- ✓ Gi barna felles opplevelser som utgangspunkt for lek (for eksempel gjennom bøker og fortellinger)
- ✓ Personalet observerer aktivt leken slik at man sikrer inkludering

Barnehagen skal fremme danning

- ✓ Støtte barnas aktivitet, engasjement og deltakelse i fellesskapet
- ✓ Utfordre barnas tenkning og invitere dem i utforskende samtaler
- ✓ Legge merke til, anerkjenne og følge opp barnas perspektiver og handlinger
- ✓ Synliggjøre og framheve mangfold og ulikhet som grunnlag for opplevelser, utforskning og læring

Barnehagen skal fremme læring

- ✓ Gjennom utforskning av materiellet vi tilbyr barna og gjennom samspill og undring
- ✓ Gjennom et tilrettelagt miljø hvor barna får medvirke til egen læring
- ✓ Være oppmerksom på barnas sensitive perioder og gi barna opplevelser på bakgrunn av dette
- ✓ Jobbe med tverrfaglige prosjekter med ulike tema over lengre tid for å gi rom til fordypning

Barnehagen skal fremme vennskap og fellesskap

- ✓ Gi rom og tid til at barna blir kjent gjennom lek og meningsfull aktivitet
- ✓ Jobbe bevisst med observasjon av barnas lek, bruke «Alle med-skjema» når vi er usikre
- ✓ Se bakom adferden når barn ikke mestrer å komme inn i lek og samspill, og lære dem gode strategier
- ✓ Fokus på fellesskap, samtale for eksempel rundt matbordet, at alle har noe å bidra med
- ✓ Snakke positivt om alle barna, også de som utfordrer oss, i andres påhør slik at det er de positive egenskapene som framheves
- ✓ Bruke samtale, undring og fortellinger for å forstå hvordan andre har det. F.eks vennekort og vennebøkene som anbefales i veilederen vår.

Barnehagen skal fremme kommunikasjon og språk

- ✓ Anerkjennelse og respondere på barnas ulike verbale og non-verbale uttrykk og støtte deres språkutvikling
- ✓ Ha et aktivt og inspirerende språklig miljø gjennom interessante bøker, sanger, dialog og godt språkmateriell (jmf. begrepsbading i Montessoripedagogikken)
- ✓ Være bevisst på vår rolle om språklige forbilde og være lydhør i kommunikasjonen med alle barn
- ✓ Følge med på barnas kommunikasjons og språk og fange opp og støtte barn som har ulike former for kommunikasjonsvansker, som er lite språklig aktive, eller som har sen språkutvikling

Februar

	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
			1	2	3 <i>Ressursteam 12-14.30</i>	4	5
UKE 6	6 <i>Samefolkets dag 9-10 HMS-møte 10-11 Ledermøte 12-13 Spirene 13-14 Vest</i>	7	8	9	10 <i>Planleggingsdag felles for ULNA</i>	11	12 <i>Fastelavns søndag</i>
UKE 7	13 <i>9-10 Marked 10-11 Ledermøte 12-13 Veiledning 13-14 Øst</i>	14	15 <i>Personalmøte* 17-19.30</i>	16	17 <i>Karneval</i>	18	19
UKE 8 Skolene har vinterferie denne uken <i>Montessoristudie denne uken</i>	20 <i>Markere fastelavn med å bake boller 9-10 HMS-møte 10-11 Ledermøte 12-13 Spirene 13-14 Vest</i>	21	22 <i>Cemile</i>	23	24	25	26
UKE 9 <i>Levere inn påskeferielapper</i>	27 <i>9-10 Marked 10-11 Ledermøte 12-13 Veiledning 13-14 Øst</i>	28					

Se nå snør det, ja det gjør det
Tett i tett i tett.
Snø i munn og nese, snø i hele fjeset
Se nå snør det, ja det gjør det
Tett i tett i tett.

Hvordan støtte opp om et ansvarlig forbruk?

- Klær – Det er mye klær som blir liggende igjen i barnehagen og som forsvinner. Hvordan skal vi redusere svinn på klær blant barn og voksne?
 - Alle klær må merkes med navn på barnet (vi kjenner ikke de som har eid de før....)
 - Sette opp egne stativ med klær ansatte eller foreldre ikke trenger / passer lenger. Da kan andre forsyne seg av stativet. Vi vurderer også å rigge til et bytterom i kjelleren etter hvert.
 - Arrangere foreldresammenkomst i barnehagetiden og ha byttefest (kanskje dette kan være en sak for SU?)
- Materiell / leker
 - Skape en bevissthet på hvordan vi behandler bord og stoler, bøker, leker, puslespill, blyanter, pensler, maling og annet materiell vi har og bruker i barnehagen
 - Holde orden på utelekene, vedlikeholde de og rydde opp etter oss når vi skal inn og når vi går på ettermiddagen
 - Bevisst bruk av tegnepapir – snakke med barna om bruken
 - Tenk over hva vi kan bruke papirrester til, f.eks til å klippe og lime på ark og lage collage
 - Forbruk av tørkepapir – ha en bevissthet på hvor mye tørkepapir man bruker.
 - Bevissthet på bruk av tegne- og maleark, samt kopipapir
- Vi kan redusere slitasje på miljøet inne og ute
 - Spyle regntøy før barna sendes inn i garderoben
 - Ha på innesko, tørke godt av skoene når vi går inn og ta av utesko når vi har vært ute i sand og jord, samt våte dager.
 - Vaske etter måltid, maling og andre aktiviteter som skaper smuss på for eksempel bord, stoler, gulv, vegger og annen innredning for å holde det fint. (Miljøet blir lett dårligere behandlet straks det ikke vedlikeholdes.
- Gjenvinning / ombruk – eksempler på håndverksaktiviteter
 - Lage papir av avsier og makuleringspapir
 - Uro m. pinner og skjell,
 - Barkebåt
 - Lykt av blykkbokser
 - Bruke karda ull til å tove julekuler, bilder eller annet
 - pepperkakefigurer av leire
 - For de minste:
 - håndavtrykk fra de minste på papiret vi har laget
 - Håndmaling rammet inne med passepartout
- Bruk av naturens råvarer
 - Matproduksjon, syltetøy, safting,
 - Kompostering
- Kontor / administrasjon
 - Vær bevisst på hva du printer ut.
 - Må det du skal henge opp lamineres, eller holder det å henge det opp?
 - Ikke ta flere kopier mer enn nødvendig

Mars

Mandag

Tirsdag

Onsdag

Torsdag

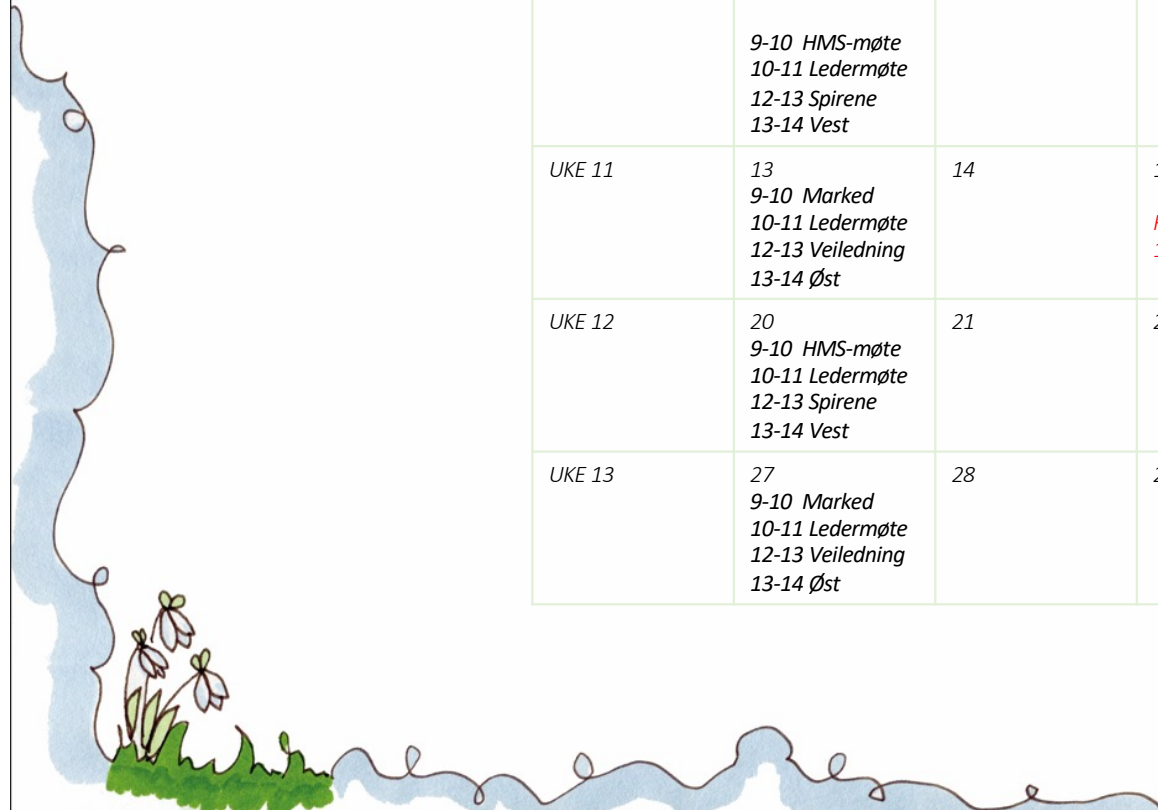
Fredag

Lørdag

Søndag

Levere inn
påskeferielapper

	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
			1	2	3	4	5
UKE 10	6 9-10 HMS-møte 10-11 Ledermøte 12-13 Spirene 13-14 Vest	7	8	9 Personalmøte * 17-19.30	10	11	12
UKE 11	13 9-10 Marked 10-11 Ledermøte 12-13 Veiledning 13-14 Øst	14	15 Foreldremøte 19-20.30	16	17	18	19
UKE 12	20 9-10 HMS-møte 10-11 Ledermøte 12-13 Spirene 13-14 Vest	21	22	23	24	25	26
UKE 13	27 9-10 Marked 10-11 Ledermøte 12-13 Veiledning 13-14 Øst	28	29 Linn Eli	30	31		

Samarbeid og medvirkning

Nr 16 av FN's bærekraftsmål «Fred, rettferdighet og velfungerende institusjoner» jobber vi med gjennom et godt foreldresamarbeid, godt samarbeid med eksterne samarbeidspartnere, arbeidsmiljøet vårt her i barnehagen og gjennom forebygging av mobbing, krenkelser, vold og overgrep. Gjennom denne planen beskriver vi ulike områder vi jobber med.

Barns medvirkning

Barnehagen skal ivareta barnets rett til medvirkning ved å legge til rette for og oppmuntre til at barna kan gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet. Vi legger til rette for medvirkning gjennom:

- ✓ et tilrettelagt miljø, hvor materiellet og aktiviteter er tilgjengelig slik at barna kan velge hva de vil gjøre av aktiviteter.
- ✓ våre tverrfaglige prosjektarbeid hvor vi har som mål at barnas initiativ skal være med å påvirke prosessen.
- ✓ at barnehagen skal ta barnas behov på alvor. Vi ønsker at barna får erfare å få innflytelse i eget liv.
- ✓ at alle får være aktive i fellesskapet. Da blir vi alle en del av læringen gjennom å hjelpe hverandre, trøste, vise omsorg og vise engasjement til andres innspill.

Samarbeid mellom hjem og barnehage

Tett samarbeid med foreldregruppen og aktiv medvirkning er viktig for å sikre et barnehagetilbud av høy kvalitet. Et godt samarbeid med barnets hjem er essensielt for at barnehagen skal kunne gi barna en best mulig hverdag.

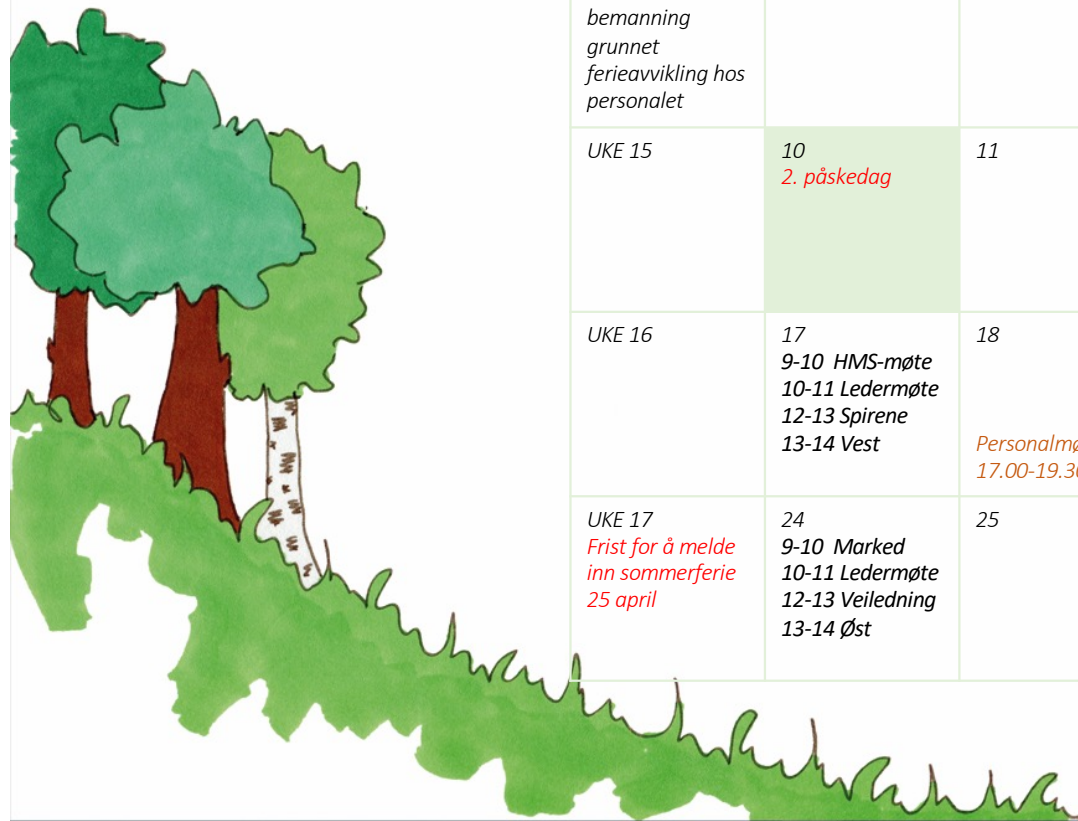
Barnehagen gjør følgende:

- ✓ Bli kjent-samtale før barnet begynner i barnehagen
- ✓ Oppfølgingssamtale med foresatte til nye barn tidlig på høsten
- ✓ Foreldresamtaler minst to ganger i året (en på høsten og en på vinter/vår)
- ✓ Benytter KidPlan som digitalt verktøy for foreldrekommunikasjon
- ✓ Fortløpende dialog ved levering og når barnet blir hentet.
- ✓ Deltar i en årlig nasjonal foreldreundersøkelse i regi av UDIR (utdanningsdirektoratet)
- ✓ Minst et foreldremøte I året
- ✓ SU (samarbeidsutvalget) har minst to møter i året
- ✓ Proaktivt personale som tar tidlig kontakt med foreldre om vi undrer oss over noe, og alltid tenke at tidlig innsats kan forebygge mye hos barn og familier som muligens trenger ekstra støtte
- ✓ Personalet viser interesse for barnet og familiens liv utenfor barnehagen, fordi dette kan ha positiv innvirkning på samspillet med barnet og dermed også barnets trivsel

April

I april og mai har vi overgangssamtaler med skolene.

	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
						1	2
Skolene har påskeferie Redusert bemanning grunnet ferieavvikling hos personalet	3 Ingen møter	4 Ingen møter	5 Barnehagen stenger kl. 12.00	6 Skjærtorsdag	7 Langfredag	8 Påskeaften	9 1. påskedag
UKE 15	10 2. påskedag	11	12	13	14	15 Martine	16
UKE 16	17 9-10 HMS-møte 10-11 Ledermøte 12-13 Spirene 13-14 Vest	18 Personalmøte* 17.00-19.30	19	20	21	22 Pedagogdag for alle pedagogene	23
UKE 17 Frist for å melde inn sommerferie 25 april	24 9-10 Marked 10-11 Ledermøte 12-13 Veiledning 13-14 Øst	25	26	27	28	29 Fanny Estelle	30

Forebygging av et godt miljø

Forebygging av vold og overgrep

- Samarbeid med Stine Sofies Stiftelse
- Barnehagen har et eget verneombud for barna: BVO – barnas verneombud
- Kompetanseheving av personalet i forhold til barnesamtaler, tegne på fysisk og psykisk omsorgssvikt og rutiner ved mistanke.
- Ulike materiell gjennom «røde kors», «æ e mæ» og «barnehagepakken»
- Bruke BTI (bedre tverrfaglig innsats) og SMTTE som verktøy for kartlegging.

Forebygging og avdekking av mobbing og krenkelser i barnehagen

- Barnehagen har rutiner for forebygging av mobbing og krenkelser i barnehagen
- Jobbe aktivt med konflikthåndtering i barnehagen og hjelpe barna til å sette ord på det som har skjedd og støtte de i å finne gode løsninger.
- Stoppe enhver form for mobbing eller krenkelse fra både barn og voksne.
- Bruk av kontaktbarometer for å kartlegge relasjoner mellom barn
- Jevnlig bruk av sjekklister i forhold til den voksnes relasjon til barna
- Bruk av vennekort og vennebøkene som støttmateriell

Vi jobber etter Maria Montessoris filosofi om fredsarbeid

- Ha et inkluderende barnehagemiljø og arbeidsmiljø
- Tilrettelegge for den enkeltes og gruppens behov så godt det lar seg gjøre
- Jobbe etter de 7 psykiske helserettigheter
- Gi barna medvirkning og meningsfulle aktiviteter
- Veilede aktivt med konfliktløsningsmodellen ICPS (Interpersonal Communication Problem Solving)
- Introdusere fredsord for barn til bruk for egentid og for samtaler og refleksjoner mellom barn og sammen med voksne.

For at barna skal ha et godt arbeidsmiljø, er det viktig at vi også jobber med de voksnes arbeidsmiljø.

- Tett samarbeid med arbeidslivssenteret i Agder
- Gjennomføre «en bra dag på jobb», sette opp tiltak og følge opp
- Jevnlige møter med HMS-gruppen
- Ha en god rolleavklaring i kollegiet
- Nærværssamtaler med de ansatte 3 ganger i året mellom tjenesteleder og den ansatte
- Ledersamtale med pedagogene
- Pedagogene har medarbeidersamtaler og veiledningssamtaler med ansatte i sitt team

Fokus på at vi voksne skal være en god rollemodell

- Ha en god tilbakemeldingskultur til hverandre og reflekter over hvordan jeg gir og tar imot tilbakemeldinger
- Ha fokus på hvordan vi snakker til og om barn og voksne
- Gå på jakt etter styrkene hos den enkelte, ha et løsningsorientert fokus
- Behandle barna med respekt – alle skal bli sett og hørt

Et annet viktig arbeid er å bli kjent med ulike kulturer og tankesett ved

- Samtalekort
- Samlingsstund, bevissthet ang. mangfold og ulike språk og etnisiteter
- Markering av ulike høytidsdager
- Ha fokus på likestilling, fokus på våre holdninger til språk vi bruker overfor barn og kollegaer.

Mai

Førskolegruppen
flytter ut av
avdelingen og har
ute-gruppe frem til
sommerferien.

	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
UKE 18	1 Arbeidernes internasjonale dag	2 Geir	3	4	5 Ressursteam 9-11.30	6	7
UKE 19	8 9-10 HMS-møte 10-11 Ledermøte 12-13 Spirene 13-14 Vest	9	10 Hedvig Personalmøte 17-19.30	11 Foreldremøte for nye foreldre - høsten	12	13	14
UKE 20	15 9-10 Marked 10-11 Ledermøte 12-13 Veiledning 13-14 Øst	16 Mai-fest for barna	17 Norges nasjonaldag	18 Kristi Himmelfartsdag	19 Planleggingsdag	20	21
UKE 21 Oppstartsamtale for barn som skal begynne til høsten.	22 9-10.30 11-12.30 13-14.30	23 9-10.30 11-12.30 13-14.30	24 9-10.30 11-12.30 13-14.30	25 9-10.30 11-12.30 13-14.30	26 9-10.30 11-12.30 13-14.30	27	28
UKE 22	29 Hege 2. pinsedag	30	31 Besøksdag for nye barn 9.15-10.30				

Overganger

Ny i barnehagen

Det er viktig med en trygg og forutsigbar start i barnehagen. Både for foreldre og barn. Vi i personalet ønsker å være så godt forberedt som mulig slik at vi kan starte barnehageåret på best mulig måte.

- ✓ Vi kaller inn alle nye foreldre til et foreldremøte før sommeren
- ✓ Vi sender ut et velkomtbrev med praktisk info til alle som skal begynne i barnehagen. Foreldre får også informasjon om tilvenning i det første skrivet som blir delt ut til foreldrene.
- ✓ Før oppstart gjennomfører vi en samtale hvor vi blir kjent med familien, barnets første leveår og vi ønsker å forstå hva barnet har erfaring med helt fra svangerskap og frem til det begynner i barnehagen.
- ✓ Vi ønsker å legge til rette for en god tilvenning for barn og foreldre gjennom å presisere en forventning på at det brukes minst en uke (helst flere) på å skape en trygg tilknytning til personalet i barnehagen. Dette gjøres gjennom at foreldre er tilstede som den trygge tilknytningspersonen mens barnet blir kjent med de som skal være sammen med barnet fremover. Dette gjelder særlig for de miste barna, men vil være viktig også for eldre barn.

Ny avdeling

- ✓ Foreldre på Spirene har samtale i forhold til hvordan vi tenker overgangen til Solsikkene skal gjennomføres på en best mulig måte for hvert enkelt barn.
- ✓ Dersom vi har mulighet for det begynner vi, allerede på våren å besøke avdelingen barnet skal begynne på sammen med en trygg voksen fra avdelingen barnet allerede går på.
- ✓ For å få en best mulig overgang mellom små- og storbarnsavdeling har pedagogene overgangssamtale. Dette er for å legge best mulig til rette for barna på ny avdeling.
- ✓ Det gjennomføres en samtale med foreldrene på den nye avdelingen så tidlig som mulig, helst i den første uken barnet begynner fast på ny avdeling.

Overgang barnehage – skole

- ✓ Først og fremst har vi en førskolegruppe hvor skolestarterne samles. Denne gruppen starter utpå høsten. Her finner de eldste barna på ulike aktiviteter sammen.
- ✓ På våren, før skolestart, har pedagogen samtale med førskolebarna om barnets forventninger til å begynne på skolen, samt at vi spør barna om det er noe spesielt de vil at skolen skal vite om de når vi har overgangssamtale med skolen.
- ✓ Det gjennomføres foreldresamtaler hvor vi sammen blir enig med foreldrene om hva barnehagen skal orientere skolen om før skolestart. Vi har særlig fokus på barnet, hvilke relasjoner som kan være viktig ved skolestart, hvordan barnet kommuniserer med andre barn og voksne, barnets lekekompetanse og hvilke styrker barnet har. Dersom barnet har noen spesielle utfordringer det kan være viktig å vite om før skolestart blir vi enig om hvordan dette skal informeres om og hvorfor. Lillesand kommune har utformet et eget skjema for overgangssamtale med skolen.
- ✓ Det gjennomføres overgangssamtaler mellom pedagogisk leder og skolepersonal med utgangspunkt i det utfylt skjema.

Juni

Mandag

Tirsdag

Onsdag

Torsdag

Fredag

Lørdag

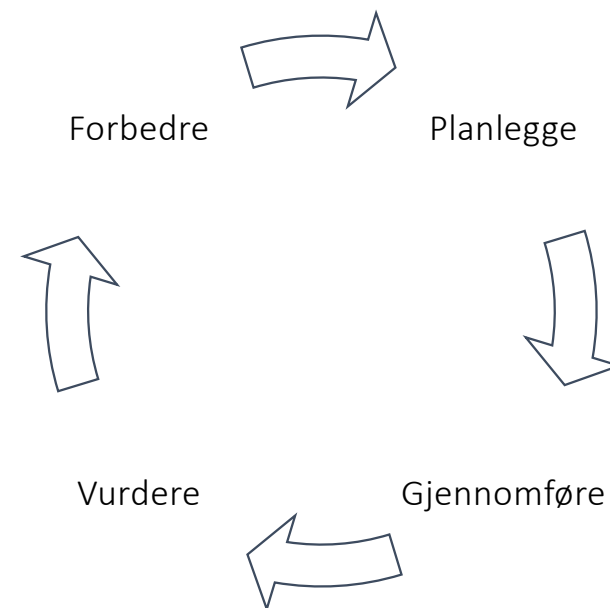
Søndag

	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
				1	2	3 <i>Eirin</i>	4
UKE 23	5 9-10 HMS-møte 10-11 Ledermøte 12-13 Spirene 13-14 Vest	6	7 <i>Besøksdag for nye barn 9.15-10.30</i>	8	9 <i>Førskolebarna har overnatting og avslutning</i>	10	11
UKE 24	12 9-10 Marked 10-11 Ledermøte 12-13 Veiledning 13-14 Øst	13	14 <i>Besøksdag for nye barn 9.15-10.30</i>	15 <i>Sommerfest for barn og foreldre</i>	16	17	18
UKE 25	19 9-10 HMS-møte 10-11 Ledermøte 12-13 Spirene 13-14 Vest	20	21 <i>Åse</i>	22	23	24	25
UKE 26	26	27	28	29	30	1	2

Planlegging, vurdering og dokumentasjon

Barnehagens arbeidsmåter

- Den pedagogiske virksomheten speiler den kunnskapen vi har om barnegruppen, lokale muligheter, vår kunnskap om barns utvikling og på hvilken måte vi tar hensyn til barns medvirkning og deres interesser.
- Dokumentasjon synliggjør hvordan personalet arbeider for å oppfylle kravene i barnehagelov og rammeplan. Den gir informasjon om hva barnet opplever, lærer og gjør i barnehagen.
- Vi vil bruke SMTE i dette arbeidet
 - Sammenheng
 - Mål
 - Tegn
 - Tiltak
 - Evaluering

Juli

Mandag

Tirsdag

Onsdag

Torsdag

Fredag

Lørdag

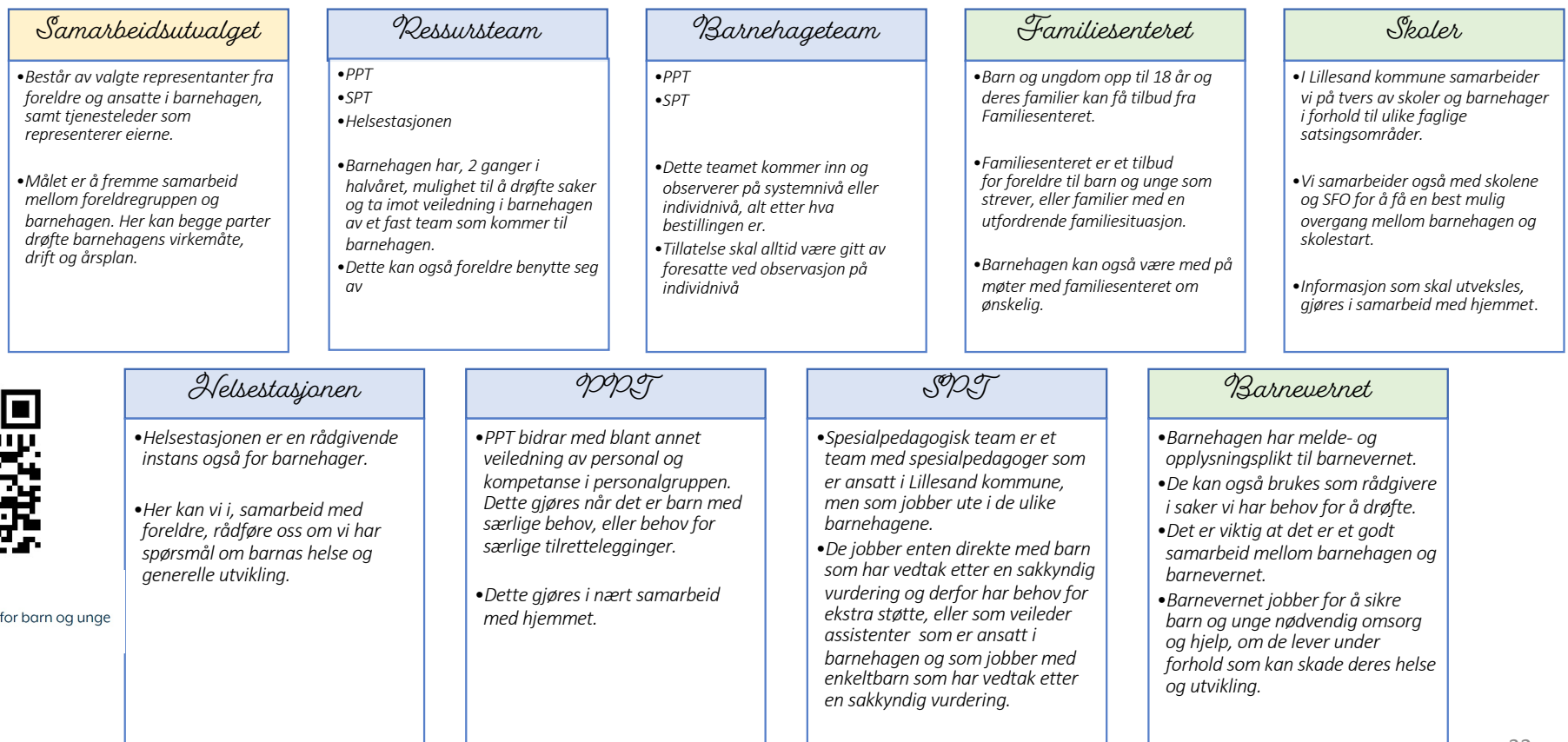
Søndag

Uke 27 <i>Sommerstengt i barnehagen</i>	3	4	5	6	7	8	9
Uke 28 <i>Sommerstengt i barnehagen</i>	10	11	12	13	14	15	16
Uke 29 <i>Sommerstengt i barnehagen</i>	17	18	19	20	21	22	23
Uke 30	24	25	26	27	28	29	30
Uke 31	31	1 august <i>Planleggingsdag</i>	2 august <i>Planleggingsdag</i>				

Våre samarbeidspartnere

Gjennom BTI – Bedre tverrfaglig innsats for barn og unge i Lillesand kommune - har vi gode muligheter for å få hjelp og veiledning. I figurene under viser vi noen av de samarbeidspartnerne vi har mest med å gjøre.

Howdan verne om livet på land og i havet

«Beskytte, gjenopprette og fremme bærekraftig bruk av økosystemer, sikre bærekraftig skogforvaltning, bekjempe ørkenspredning, stanse og reversere landforringelse samt stanse tap av artsmangfold»

Som et bidrag til å ha fokus på disse bærekraftmålene kan vi:

- Være bevisst på turer og utflukt, vi rydder etter oss når vi har vært på tur og skal ha som mål å etterlate turstedet finere enn det var da vi kom.
- Vi skal vise respekt for naturområdene vi besøker og de dyrene og insektene som lever der.
- Det kan være lett å røske og dra i greiner, planter o.a. Vi må som voksne forbilder være med og passe på at vi ikke skader områdene vi besøker og vise hvordan vi kan plukke blomster og kutte av greiner vi skal bruke på en måte som ikke skader trær og planter.
- Fokus på turdager kan være:
 - Plukke opp søppel, ha med ekstra søppelposer og hansker og plukke søppel langs sykkelstien / veien.
 - Bli kjent med hvordan vi behandler planter og trær og er forsiktig med naturen
 - Bli oppmerksom på hva som lever av dyr og insekter der vi drar på tur.
 - Studere insekter gjennom mikroskop og vise hvordan vi setter de tilbake der de hører hjemme.
- Markens grøde
 - Plukke bær i skogen og lage mat eller drikke av det
 - Plukke frukt i hager vi blir invitert inn i og lage mat eller drikke av det
 - Dyrke ulike grønnsaker i hagen.
- Naturmateriell
 - Bruke ting vi finner i naturen til formingsaktiviteter
 - Kongler og blader til kranser
 - Pinner, skjell til uro/instrumenter
 - Bark til barkebåter
 - Selje til seljeflyte på våren
 - Lage herbarium av blader

- Eksempler på montessorimateriell vi kan lage
 - Lage materiell på ulike planter og trærne som gror i vårt område og kjenne de igjen.
 - Lage materiell på insekter og se hva vi finner på tur og lære om hvordan de lever.
 - Lage materiell på spor og spor tegn
 - Bruke kart og kompass og kanskje gjennomføre en skattejakt

«Velg mat fra produsenter som er sertifisert bærekraftige. Velg økologiske matprodukter og frukt og grønnsaker i sesong».

- Øke kompetansen vår på det å være en bærekraftig forbruker
- Så og plante egne grønnsaker så barna forstår hvor noe av maten kommer fra
- Bestille grønnsaker lokalt fra for eksempel Brekkestø hage
- Handle lokalt når det er mulig.
- Plukke epler og pærer hos naboen eller i andre hager vi får tilgang til for å lage eget syltetøy og bakverk.
- Bake økologisk brød i barnehagen som er både bærekraftig og næringsrikt.
- Bestille økologisk fra vår leverandør og gjør de klar over våre ønsker når de ikke kan tilby økologiske varer. Da forstår de at det er et ønske fra oss.

Tenk også på dyrevelferd når du handler, og reduser gjerne inntak av animalske produkter da det også har en høyere belastning på miljøet enn proteiner fra planter som bønner og linser.»

- Vi har en meny i barnehagen som består av variert kost med en overvekt av plantebasert mat.

Andre forslag til områder vi kan fokusere på hos oss:

- De av oss som bor nærme nok oppmuntres til å sykle eller gå til barnehagen.
- Vi har masse flotte planter inne. Vi skal, sammen med barna, ta vare på plantene gjennom året (potte om, vanne, gjødsle, tørke støv av de)

Gjennom vårt helhetlige arbeid retter vi også fokus på:

- Fullkost i barnehagen med unntak av turdager hvor barna på solsikkene tar med seg egen mat.
- Sunn mat laget fra bunnen av så alle får næring kroppen og hjernen trenger for å kunne vokse og utvikle seg.
- Så lav kostpris vi klarer i forhold til det tilbudet vi har så alle har mulighet til å bruke tilbudet vårt.
- Vi tar ikke betalt for konserter eller forestillinger, da det blir enda en ekstra kostnad for de som allerede opplever en stram økonomi.
- Vi kommer til, i samarbeid med SU (barnehagens samarbeidsutvalg) å arrangere byttedager og legge frem klær vi ikke vet hvem eier, så andre kan benytte seg av det.
- Oppmuntrer alle til gjenbruk av klær, da barn i barnehagealder vokser fort ut av klær. Gjenbruk er fint for økonomien, men absolutt også for miljøet.
- Rundt jul har vi ekstra fokus på hva julen handler om og gleden av å gi, samtidig som man kan glede seg til å få også.
- Reflektere sammen med barn i ulike situasjoner over ordet urettferdig. Det er et ord som henger med oss gjennom livet. Det å tenke over hva rettferdighet og urettferdighet handler om

Likestilling handler blant annet om å gi alle samme muligheter på tross av kjønn, etnisitet og funksjonsnivå.

Det å sette enkeltindivider i bås er en holdning vi må ta et oppgjør med og kvitte oss med. Vi kan lett være forutinntatte i våre holdninger, både i forhold til kjønnsroller, måten vi beskriver og snakker om og til barn og hva vi forventer av enkeltindivider med utgangspunkt i kjønn.

Mange voksne har ulike forventninger til mennesker basert på kjønn. Vi ønsker å jakte på personligheten til den enkelte og styrke det som gjør akkurat deg til den du er. Alle skal få utfordre seg på det nivået de er på akkurat der og da.

I barnehagen deltar alle i det praktiske arbeidet, lekene er tilgjengelig for alle.

Mer bevissthet rundt andres religion og kultur

Tørre å være nysgjerrige – spør foreldre

Flagg og kart av ulike nasjonaliteter som er representert i barnehagen

- Utdanning handler ikke bare om skole, om å kunne lese eller telle. Utdanning handler om å utdanne seg til livet.
- Det er i de første leveårene at personligheten dannes. Vi er med på å forme denne gjennom hvordan vi møter barnet og familien.
- Vi kan være med å skape barn som er ytre motiverte gjennom å skape en forventning om at alt jeg gjør skal jeg gjøre for å tekkes alle andre, eller....
- Vi kan være med å skape barn som er indremotiverte, barn som kjenner etter hva som er rett for de ut fra deres utviklingsbehov.
- Vi jobber for at barn beholder denne indre motivasjon for læring og ikke har fokus på hva andre måtte tenke om det de gjør.
- Vi tror at barn som ikke er redd for å gjøre feil, som liker å utfordre seg selv og som kjenner mer på sin egen mestring enn på hva andre måtte mene om det, i større grad vil kunne mestre videre læring og skolegang.
- Får å kunne tilrettelegge godt for barna og forstå hvor deres behov ligger er det avgjørende at vi som jobber med barna har kompetanse for å tilrettelegge for mestring og et psykisk helsefremmende barnehagemiljø.
- Tid til refleksjon, planlegging og evaluering er viktig i dette arbeidet. Vi gjennomfører derfor avdelingsmøter, ledermøter, HMS-møter, møter med ressursteam og veiledning med barnehageteam. I tillegg har vi felles personalmøter og planleggingsdager gjennom året.

Barnehagens fagområder

Kommunikasjon, språk og tekst

- For at barnet skal få utvikle et variert og riktig språk, er det viktig at de voksne er gode samtalepartnere i relasjon med barn. Gjennom vårt kroppsspråk og vår fremtreden, skal barna oppleve at de blir ivaretatt, forstått og respektert. Det er også viktig at vi som voksen tolker barnas kroppsspråk, dette gjelder spesielt de yngste barn som enda ikke har utviklet et talespråk.
- Vår oppgave er å skape interesse for skriving og lesing. Dette gjøres ved å la barna få positive erfaringer med det skrevne språket, gjennom pekebøker, billedkort, lesebøker, bokstavkort, navnlapper og ting i miljøet.

Kropp, bevegelse, mat og helse

- Vi tilrettelegger det fysiske miljøet ut fra barna, deres fysiske størrelse, behov for bevegelse og motoriske utvikling. Møblene og materialet er tilpasset barna.
- Frihet og plass til bevegelse er spesielt viktig i småbarnsalderen, da det skjer mye med den grovmotoriske utviklingen. Barna trenger plass til å løfte, løpe, hoppe og få kontroll på kroppen. Småbarnsavdelingen har et grovmotorisk rom hvor barna kan bære, stable og klatre. Når de skal sove har vi madrasser på gulvet, og til måltid og bordaktiviteter har vi stoler de kan komme seg opp på og ned av ved egen hjelp.
- På denne måten opplever de mestring, kroppsbeherskelse og selvstendighet i møte med omgivelsene.
- Vi legger vekt på at barna skal få bruke kroppen og sansene aktivt i møte med aktiviteter og materiell.
- Dagsrytmen og ukerytmen på avdelingene er lagt opp slik at det veksles mellom aktiviteter inne og ute, Det er rom for hviling, og satt av god tid til måltid hvor vi legger vekt på et sunt kosthold med hjemmelaget mat.

Kunst, kultur, og kreativitet

- For å kunne jobbe med sin kreativitet må man først lære seg grunnleggende. Vi legger vekt på at barna skal tilegne seg ferdigheter med ulike redskaper og formingsmateriell før de kan bruke dem til egne uttrykk.
- På Spirene, legger vi stor vekt på at barna har tid og mulighet til å utforske materiell og redskaper som brukes til dette formålet. Det er prosessen som er det viktigste, ikke det ferdige produktet.
- Barnehagen legger til rette for at barna skal få uttrykke seg estetisk. Noe av arbeidet blir hengt opp på veggen, vi har en egen perm til hvert barn hvor vi tar vare på noe av arbeidet, mens resten blir sortert og sendt med hjem.

Natur, miljø og teknologi

- Hver uke hele året, nesten uansett vær, har solsikkene øst og vest turdag hvor vi går tur i nærområdet. Vi går tur i skogen, til Vardåsen, ved vannet, til sjøen og i byen. Spirene tar mer sporadiske turdager.
- Personalet er gode rollemodeller når det gjelder å ta vare på naturen vi ferdes i.
- Vi etterlater oss ikke søppel i naturen, men lærer om søppel-sortering og vi respekterer planter, dyr og insekter vi oppdager. Barna lærer at frukttrær er vare for slitasje på barken og gir oss gode frukter dersom vi tar vare på dem og er forsiktige med dem.
- Gjennom konkret materiell får barna kunnskaper om ulike årstider, dyr, planter og insekter med mer. Barna blir kjent med universet, planeter, jordkloden, verdensdelene og land.
- Barna får også erfaringer med ulike eksperimenter som magnetsime, ting som flyter og synker og lignende.

- Barna blir kjent med digitale verktøy som digitale mikroskop, i-pad,, datamaskin og printer som de får bruke innimellom.

Antall, rom og form

- Gjennom varierte aktiviteter i barnehagen skal barna få erfare ulike matematiske fenomener. Dette danner grunnlaget for utviklingen av deres matematiske kompetanse. De får erfaring med blant annet volum, sortering, former, tallforståelse og rekkefølge. Antall, rom og form kommer også fram gjennom eventyr, sanger, rim og regler, hverdags-aktiviteter som dekning av bord og andre praktiske aktiviteter.
- Den voksnes oppgave blir å oppmuntre barnas egen utforskning og legge til rette for tidlig og god stimulering.

Etikk, religion og filosofi

- Etikk er læren om rett og galt. For at denne læringen skal foregå i barnehagen må vi begynne med oss voksne som gode rollemodeller. Hvordan vi tilnærmer oss hverandre, barna og andre som kommer på besøk i miljøet vårt, smitter over på barna. I barnehagen er det barn fra ulike kulturer og med ulik bakgrunn. Alle har krav på å bli møtt på lik linje. Barn har forskjellige interesser på tvers av kjønn. Dette er viktig at vi har fokus på, slik at vi ikke legger føringer på hva slags adferd barn skal ha ut fra kjønn eller kultur. Det skal være en gjensidig respekt og positiv holdning til alle barn og voksne i barnehagen.
- I hverdagen har vi anledning til å ta tak i konkrete episoder mellom barna om hva som er rett og galt, og konsekvenser av handlinger. Vi bruker også samlingsstunder til tema som vennskap, nestekjærlighet og respekt.
- Norge har i lange tider vært preget av kristendommen, og dette har også kommet fram i barnehagene. Vi har lange tradisjoner for feiring av jul og påske, og historien bak disse hendelsene ut fra et kristent ståsted. Vi bruker tiden før høytidsdagene på å høre om tradisjonene, og vi har Lucia feiring, grøttest og får invitasjon til de eldste på kirkevandring før jul og påske
- Filosofi skal være del av barnehagehverdagen. I barnehagen skal det være arena der det gis tid og rom for undring og filosofering. Dette kan være i en samlingsstund, men oftest skjer det spontant når barna har noe de lurer på og undrer seg over. Det er ikke slik at vi voksne vet svaret hele tiden, og kanskje finnes det ikke noe fasitsvar, men vi voksne skal likevel møte barnas spørsmål og undring med respekt og interesse. Vi skal også gjøre barna nysgjerrige og vitebegjærlige ved å være inspirerende og gi næring til deres tanker og undring i hverdagen.

Nærmiljø og samfunn

- Barns medvirkning er første steg i forståelse av demokrati i samfunnet. Etter hvert skal barna bli mer kjent med ulike deler av nærmiljøet. Vi har flotte områder som kan benyttes til utflukter, de skal få erfaring med å handle i nærbutikken, låne bøker på biblioteket, eller dra på kino og forestillinger.
- Barnehagen får jevnlig besøk av ulike yrkesgrupper som tømmer, rørlegger og elektriker som er stadig innom barnehagen på oppdrag. I tillegg ser vi de som tømmer søpla vår, bytter matter i gangene og de som leverer matvarer til oss. Dette skaper stor nysgjerrighet hos mange av barna.